

također iz Italije. Sve je to uz veliki kulturni utjecaj pridonosilo poznavanju talijanskog jezika. Neki spomenici, napisani talijanski u Korčuli, pokazuju još znatne tragove starodalmatinskog romanškog govora. Latinski je bilo prosječnim građanima teže dobro naučiti, te su zato, upotrebljavajući latinski jezik kao službeni morali dobavljati izvana kancelare. Ukoliko je trebalo samim Korčulanima napisati nešto službeno, radili su to talijanski. To su sigurno radili, stojeći pod velikim talijanskim kulturnim utjecajem i ugledajući se na neke druge dalmatinske gradove i komune, ali ipak, mislim, najviše i zbog toga, što njihovi kancelari kao Talijani nijesu poznavali domaći hrvatski jezik, pa su Korčulani općeci službeno s njima, a oni opet službeno općeci s Korčulanima, morali upotrebljavati talijanski jezik. Vidoš je morao g. 1384.—1385. sigurno kao privremeni kancelar pisati talijanski, da bi mogli njegovi nasljednici Talijani razumjeti kasnije te knjige. Iz te djelomične uporabe talijanskog jezika kao službenog nikako se ne može i ne smije zaključiti, da je stanovništvo Korčule bilo talijansko. Dosta smo dokaza iznijeli o njegovu hrvatstvu, a iznijet ćemo ih još. Premda nemamo sačuvanih spisa na narodnom jeziku, ipak ti latinski i talijanski spisi upravo vrve hrvatskim riječima i izrazima. O hrvatskim imenima i prezimenima i topografskim nazivima progovorio sam malo prije, a sad ću još nešto reći o hrvatskim riječima u tim dokumentima pisanim latinski i talijanski. U kriminalnim sudbenim knjigama, gdje se nalaze zabilježene i tužbe radi uvrede, citiraju se kraće uvrede na narodnom jeziku. Tako je vrlo često bila uvreda »smrad smrdeći«, »smanilenice smrdeća«, »goveda smrdeća«. Neka su imena za općinske činovnike nosila isključivo hrvatske nazive, koji se ni u latinskim i talijanskim dokumentima ne prevode, kao puđari, koji čuvaju polja; polščici, koji prosuđuju poljske štete; čelnici, nadstojnici nad stokom; gajari, nadstojnici nad općinskim gajevima. Kneževska se imanja zovu jedinim imenom »knežine« po knezu. I u statutu ima dosta hrvatskih riječi za razne pojmove, kao brnistra, cossarum (zapravo košara — staja), gaj, njiva, granica, laz, lokva, ograda, pasika, zimjak, sinokoša, sritva, ulišća. U ostalim dokumentima osim ovih dolaze još i riječi: pipun, dinja, trap, bisace, sočivo, ledina, košara, spila (zapravo spilja), gomila, njivica, glavica (za oblik brda), kolnik (kolni put), klačina, dub, luka, pod, kruška, plot, ogradica, vedro (mjera za tekućinu), oskoruša, baba, lapat (zemljišna mjera), dolac, kućišće, jama, greda,